

Список використаних джерел

1. Бабич, О. М. Відвід судді в цивільному процесі / О. М. Бабич // Сучасна цивілістика : матеріали 9-ої Міжнар. наук. конф. студентів, аспірантів та молодих вчених (Одеса, 28 березня 2014 р.). 2014 . — 516 с. — С. 293-296.
2. Цивільний процесуальний кодекс України, прийнятий Верховною Радою України від 18 березня 2004 року № 1618-IV [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
3. Сенік С. В. Відвід судді у цивільному процесі / С. В. Сенік // Правове життя сучасної України : у 2 т. : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. ювілею акад. С. В. Ківалова (Одеса, 16-17 травня 2014 р.). Т. 1. 2014. — 820 с. — С. 369-370.
4. Ануфрієва О. В. Інститут відводу судді у процесуальному праві України (порівняльний аспект) / Ольга Вячеславівна Ануфрієва // «Вісник Вищої ради юстиції». — 2011. — № 4. — С. 35-42.

Ключові слова: відвід, самовідвід, відвід судді, суддя, судове засідання.
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Гонгало Р. Ф.

Мащенко Наталія Русланівна

студентка 3-го курсу факультету підготовки слідчих
Національного Університету «Одеська юридична академія»

МАЛОЗНАЧНІ СПРАВИ У ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ УКРАЇНИ

Верховною Радою України 3 жовтня 2017 року було прийнято Закон України «Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів», який вніс суттєві зміни до цивільного судочинства. Однією з таких змін є запровадження законодавцем поняття малозначних справ, які розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження, а також визначення порядку їх розгляду.

Відповідно до ч. 2 ст. 19 ЦПК України цивільне судочинство здійснюється у порядку наказного провадження, позовного провадження (загального або спрощеного) та окремого провадження.

Стаття 274 ЦПК України визначає, що у порядку спрощеного позовного провадження розглядаються: 1) малозначні справи; і 2) справи, що виникають з трудових відносин, а також будь-яка інша справа, віднесена до юрисдикції суду, за винятком справ, зазначених у ч. 4 ст. 274 ЦПК України.

Проте виникають певні заперечення, за якими справу потрібно відносити до малозначної.

Визначення справи малозначною впливає на можливість тої чи іншої особи бути представником в суді (у ч. 2 ст. 60 ЦПК зазначено, що представниками у малозначних справах, можуть бути особи, які досягли вісімнадцяти років та мають повну цивільну дієздатність), а також, на інші аспекти в цивільному процесі: допустимість касаційного оскарження, можливість розглянути справу за спрощеною процедурою.

Також постає питання, про ціну позову, яка саме визначає чи відносити дану справу до малозначних. По-перше, малозначними вважаються справи, ціна позову яких не перевищує сто розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб. Проте, тут важливо зазначити, що дана сума може для окремих осіб, становити лише місячний бюджет, а для інших – річний бюджет для всієї родини. Дані про розмір прожиткового мінімуму вираховуються станом на 1 січня, поточного року, відповідно до ст. 7 Закону України «Про Державний бюджет України». На 2018 рік прожитковий мінімум для працездатної людини становить 1762 грн. [2].

По-друге, малозначними є справи незначної складності, визнані судом малозначними, крім справ, які підлягають розгляду лише за правилами загального позовного провадження, та справ, ціна позову в яких перевищує п'ятсот розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Суперечним є те, що існує певна категорія справ (немайнові позови), у яких ціна позову взагалі відсутня. У таких позовах, саме суд повинен вирішувати, відносити їх до категорії малозначних справ чи ні. Тому суддя повинен вирішувати дане в кожному окремому випадку (справи про захист честі та гідності, виселення особи з приміщення, та багато інших справ) [3, с 8].

Вважаємо, що існує проблема, що складна та заплутана справа, може мати недостатню ціну позову для того, щоб звернутися до касаційного суду, а, у свою чергу, проста справа, яка має достатню суму встановленою законодавством, буде переглядатися цим судом.

Іншою проблемою, є те, що сам позивач, може змінювати ціну позову на меншу (шляхом зазначення вартості спірного майна, менше ніж воно є в дійсності, або поділу вимог на декілька окремих позовів), з метою затягування судового процесу або потрапляння до категорії малозначних справ. Також позивач може навпаки збільшити суму для того, щоб його справу міг переглянути касаційний суд.

Що стосується немайнових позовів, то тут також є певні заперечення. Прикладом може слугувати те, що кожна людина по різному ставиться до своєї репутації та гідності. Тому, як саме суд буде вирішувати питання про малозначність цього критерію невідомо. Також, суд може піти на деякі хитрощі, та відносити більшість справ

до малозначних, оскільки такі справи розглядаються за спрощеною процедурою.

Суд буде розглядати справу в порядку спрощеного провадження без повідомлення сторін за наявними матеріалами. Сторона може бути залучена до участі малозначної справи, за клопотанням, у разі відсутності одночасного існування таких умов:

- стягнення грошової суми меншої ста розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб;

- характер спірних правовідносин та предмет доказування не вимагають участі сторін для повного та всебічного встановлення обставин [4].

Попереднє судове засідання при спрощеному провадженні не проводиться. Перше судове засідання проводиться не пізніше тридцяти днів з дня відкриття провадження.

Відповідачу для надання відзиву надається строк п'ятнадцять днів з дня отримання ухвали про відкриття провадження. Третім особам для надання пояснень строк встановлюється судом, а щодо пояснень на відзив – протягом десяти днів із дня отримання.

У випадку розгляду справи з участю сторін суд заслуховує також усні пояснення та показання свідків, а судові дебати не проводяться.

Потрібно зазначити що, чинним ЦПК України касаційний перегляд малозначних справ не передбачено. Однак Верховний Суд може прийняти малозначну справу до розгляду, у разі коли: касаційна скарга стосується питання права, яке має фундаментальне значення для формування єдиної правозастосовчої практики; особа, яка подає касаційну скаргу, позбавлена можливості спростувати обставини, встановлені оскарженим судовим рішенням, при розгляді іншої справи; справа становить значний суспільний інтерес або має виняткове значення для учасника справи; суд першої інстанції відніс справу до категорії малозначних помилково [4].

Отже, законодавцем недостатньо вирішено питання про визначення справ малозначними. Насамперед, можуть виникати суперечки у випадках, коли суми позовів будуть коливатися між 100 та 500 прожиткових мінімумів. Тому існує необхідність у подальшому врегулюванні даної прогалини цивільного процесуального законодавства стосовно визначення та розгляду малозначних справ, а також формуванні суддями та адвокатами власного досвіду для забезпечення справедливого, неупередженого та своєчасного розгляду і вирішення цивільних справ. Тому, на мою думку, положення про малозначність справи потрібно винести до окремої статті ЦПК України під назвою «Малозначні справи».

Список використаних джерел

1. Цивільний процесуальний кодекс України: [Електронний ресурс]// (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2004, № 40-41, 42, ст. 492) – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
2. Закон України Про Державний бюджет України на 2018 рік (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 3-4, ст.26) [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2246-19>.
3. Актуальні питання цивільного судочинства у світлі судової реформи в Україні: монографія / [С. В. Ківалов, Н. Ю. Голубева, І. В. Андронов та ін.]; за заг. ред. Н. Ю. Голубевої; НУ ОЮА. – Одеса: Юридична література, 2017. – 212 с.
4. Малозначні справи у нових процесуальних кодексах: особливості розгляду [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://ukrainepravo.com/news/ukraine/maloznachni-spravi-unovikhprotsesualnikh-kodeksakh-osoblivosti-rozglyadu/>.

Ключові слова: малозначні справи, суд, сторони, позови, сума позовів.
Науковий керівник: асистент Дрогозюк К. Б.

Мізерна Ольга Ігорівна

студентка 3-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ОСОБЛИВОСТІ ФІКСУВАННЯ ЦИВІЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТЕХНІЧНИМИ ЗАСОБАМИ

Законодавством України передбаченні певні гарантії щодо забезпечення законності під час судового розгляду справ.

Згідно з пунктом 6 статті 129 Конституції України [1] однією з основних засад судочинства є його повне фіксування технічними засобами. Дане положення закріплене і у статті 247 Цивільного процесуального кодексу України. [2].

Процес фіксування судового процесу технічними засобами являє собою офіційну діяльність суду, яка передбачає послідовне відтворення ходу судового засідання.

Обов'язок фіксації судового засідання покладається на секретаря, який має виняткові повноваження для фіксування судового засідання за допомогою відео- та (або) звукозаписувального технічного засобу, створення архівних та робочих копій отриманих даних, а також для озвучення фонограм попередніх засідань. Секретар несе персональну відповідальність за результати роботи комплексу під його керів-